

DÉLMAGYARORSZÁG

Szombat, 1938. május 21.

Politikai napilap

XIV. évfolyam 113. sz.

Levél a Nótafához

Nagyon kicsi, gyámoltalan, öntudatlan emberpalánta voltam még abban a szomorú esztendőben, amikor kiesett a nyútt vonó a kezedből és megsüketült minden nóta a szívedben. Rád, személy szerint, nem emlékezhetem, hogyan is emlékezhetnék, hiszen amikor a világra tévedtem, te már nagyon közeli rokona voltál a halálnak. Elhasznált tudódból riasztó zörgések szakadtak föl minduntalan, elvékonyodott ujjaid bizonytalanul tapogatták a kopott hurokat. A vásárhelyi sétatérén már új, fiatal cigány hajladozott, de azért a te nótáiddal hegedülte a forró kislányszíveket a még forróbb legényszívek felé. Nem emlékszem személy szerint rád, vézna, törekény alakodat sohasem láttam, ütött-kopott hegedűd hangját sohasem hallottam, de azt tudom, hogy a világ, ez a mélységes magyar világ abban az időben a te nótáiddal, Dankó-nótákkal volt tele.

És emlékszem arra is, hogy surbankókoromban sohasem éreztem gyönyörűsebb szomorúságot, mint olyankor, ha valahol, a közelemben, a te híres-szép nótád sirt föl: Most van a nap lemenőben. És sohasem szállta meg tisztább öröm a szívemet, mint akkor, ha a te muzsikád bizonygatta, hogy Szegeden a boszorkányok száma meghaladja a réten lévő fűszálak számát is.

Szóval azt akarom mondani, hogy nagyon fontos szereped volt ebben a mi életünkben még a halálozód után következő esztendőben is. Te adtad, a te lélekből fakadt muzsikád adta meg ezeknek az esztendőknél a hangulatát. Ha szerelmesek voltunk, szerelmünk mélységét és halálosságát a te nótád tette tudatossá a szívünkben, ha bánatunk volt, a legszebben a te nótádban tudott felsírni ez a bánat. A te nótáiddal vigadtunk, szomorkodtunk és lelkesedtünk, a te muzsikád mellett tudtunk magyarok és emberek lenni. A te Nótafád szelid árnyékában cseperedtünk emberré és ezek a nóták élnek még ma is a lelkünkben.

Ez az oka annak, hogy még ma is megilletődve pillantunk fehér márványmásodra, amely ott őrködik a Tisza szelid partján, kicsit lehajtott fejjel, némaságra kárhoztatott márványhegedűvel hideg márványkezdedben. Ilyen megilletődött tekintetekkel köszöngtük minduntalan a régi nótákat, elsüllyedt régi világunk legragyogóbb-színű hangulat-zománcát.

De most nem merünk márványszemed elé kerülni. Mélységes szégyenkezésünkben messzire elkerülünk, pedig nem is vagyunk egyénileg bűnrészesek abban, hogy ez a mostani kor olyan vad igyekezettel igyekszik megtagadni a mi régi világunkat és benne bizony már személy szerint téged is.

Téged, jó Dankó Pista, akinek muzsikájában hajdanta az egész világ a titokzatosan mélységes magyar lélek legszebb megnyilatkozását ünnepelte. Már ott tartunk, hogy a jelen idők harsonásai, akik idegen szolamok szerint akarják táncperdíteni ezt a mi magyar világunkat, megtagadják a te magyarságodat is, a vérmithosz rettenetes és véres oltárán fölállozzák a te nótáidat is, hirdetve, hogy nem voltál magyar, mert — cigány voltál.

Szegeden, szűkebb pátriádban fehér már-

ványszobor hirdeti magyarságodat, szobrod ott buslakodik a Tisza partján, a szomorú magyar királyné márványszobra közelében, — (hogya is mondja a régi anekdota? „egy király, egy cigány”) — hazánk fővárosában pedig uccát kereszteltek el a nevedről.

Most, ha igaz, amit a pesti újságok írnak, a nevedről elnevezett utca népe összefogott, föllázadt ellened. Szégyenletesnek tartja, hogy egy cigányról nevezték el az uccát, amelyben lakni kénytelen, egy közönséges muzsikuscigányról, holmi Dankó Pista nevezetűről, aki ha szerzett is egy-két hitvány nótát valamikor, de semmiesetre se méltó arra, hogy az ő neve éktelenítse el azokat a házakat, amelyekben nyugalmazott főtaná-

csosok és segédtitkárok hajdani gutgesinnt budai serfőzők leszármazottai laknak. Nem lehet méltó arra, hiszen — cigány. De ha már megessék ez a szégyen, legalább úgy írják föl a háztáblákra a nevet, hogy Dankó István, ne pedig úgy, hogy Dankó Pista, hiszen ezzel nevetségessé teszik az uccát is, meg derék lakóit is...

Kedves Dankó Pista, drága Nótafánk, ugy-e márványfüled nem hallja és márványszíved nem érzi meg ezt a veled és emlékeddel tett csufszágot, ugy-e azért meghagyod nekünk azokat a régi nótákat, hiszen soha olyan nagy szükségünk nem volt rájuk, mint ma, ebben a zűrös, összevissza és vigasztalan világban.

Megjelent a tisztviselőrendelet

A köztisztviselők nem lehetnek tagjai semmiféle pártnak, vagy szervezetnek; tilos jelvényt viselni — Nyolc nap alatt nyilatkoznunk kell, hogy kilépünk-e a tilos szervezetekből — A rendelet ellen vétőket felfüggesztik állásuktól

Budapest, május 20. A kormány az egyesületi tagságra vonatkozó rendelkezések ellen vétő köztisztviselők és egyéb alkalmazottak felelősségrevonásáról pénteken rendeletet adott ki, amelynek szövege a következő:

1. §.

Hatóságok, közhivatalok és közintézetek tagjai és közegei, illetve általában köztisztviselők és közalkalmazottak olyan egyesületbe, vagy bármily más megjelölésű szervezetbe, amelyben való részvételük, vagy tagságuk elletétbe állíthatja őket az állam törvényes rendjének követelményeivel, vagy ennek látszatát kelthetné, tagokként be nem léphetnek, ily egyesület, vagy más szervezet működésében részt nem vehetnek, illetőleg ilyen egyesület, vagy más szervezet tagjai nem maradhatnak. Ennélfogva

tilos a tisztviselőknek és egyéb alkalmazottak részvétele kiváltképpen olyan egyesületben, vagy szervezetben, amelynek nincs kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabálya, vagy amely feloszlattott,

ugyszintén olyan egyesületben, szervezetben, vagy politikai pártban, amely egyesülethez való tartozás, vagy vezetősége irányában való engedelmség, avagy más kötelezettség megerősítésére esküt, fogadalmat, ünnepélyes ígéretet, vagy más olyan nyilatkozatot kíván, amely lelkiismeretbeli lekötöttséggel jár. Ez a körülmény már önmagában összeütközést idéz elő a hivatali vagy szolgálati esküvel.

Tilos az első és második bekezdés alá eső egyesületnek, szervezetnek, vagy pártnak anyagi eszközökkel vagy más módon való támogatása is.

Tilos a tisztviselőknek hivatali helyiségükben, munkahelyükön, vagy hivatali eljárásukban bármiféle olyan jelvényt viselni, amely valamilyen párt, egyesület, vagy szervezet, vagy szervezetekhez való tartozásukat tünteti fel.

Ez a tilalom nem vonatkozik a vitézi rend jelvényének viselésére és nem vonatkozik a mi-

niszterekre, államtitkárokra, a főispánokra.

Utasítja a minisztérium jelen rendelet első bekezdése alá eső köztisztviselők és egyéb alkalmazottak illetékes felügyeleti hatóságát, hogy haladéktalanul szólítsák fel a felügyeletük alá tartozó valamennyi tisztviselőt és egyéb alkalmazottat, hogy

nyolc napon belül nyilatkozzanak arra vonatkozólag, hogy milyen egyesületnek, szervezetnek, vagy pártnak tagjai

és arra vonatkozólag, hogy az első és második bekezdés alá eső egyesület, szervezet, vagy párt tagságát, vagy abban való részvételét megszüntette-e?

Mindazok ellen az alkalmazottak ellen, akik jelen rendeletben foglalt tilalmat megszegik, vagy a bejelentési kötelezettségnek eleget nem tesznek,

a fegyelmi eljárás megindításához szükséges intézkedéseket haladéktalanul meg kell tenni.

A fegyelmi eljárás megindításával egyidejűleg az alkalmazottak az első, második és ötödik bekezdésben foglalt tilalom megszegése esetében az arra jogosult hatóság állásától felfüggeszteni köteles.

A fegyelmi felelősségrevonás során

a legsúlyosabb fegyelmi vétségnek kell tekinteni,

ha valaki az első, vagy a második bekezdésben foglalt tilalmak valamelyikét megszegi, vagy ha jelen rendeletben megszabott bármely más köteletségének teljesítését elmulasztja. Jelen rendelet hatálya alá esnek a közintézetek és közüzemek tisztviselői és egyéb alkalmazottai is, még pedig abban az esetben is, ha alkalmazottaik részvénytársasági, szövetségi, vagy bármely más formában működnek.

2. §.

Jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba. A végrehajtás tárgyában a hivatali főnökök az illetékes szakminiszter vonatkozó utasításainak megérkezése után és annak értelmében kötelesek eljárni.

Budapest, 1938. május 20.

Imre dy Béla sk.